

מהי הסכמה חופשית?

- **הסכמה חופשית היא הסכמה הניתנת מרצון**, מצב שבו לא מופעל לחץ ואין איום. כלל אצבע: מצב שבו מרגישים שאפשר להגיד כן ואפשר להגיד לא במידה שווה. מצב שבו לא יקרה לי משהו רע אם אסרב.
- **הסכמה אמורה להתקבל לפני המעשה**. התנגדות – אם בכלל – מגיעה אחרי שהמעשה נעשה.
- **מצב שבו יש הדדיות** – ככל שיש פחות הדדיות ככה יש פחות "הסכמה חופשית" ויותר סיכוי ללחץ/ איום/ הפעלת כוח או ניצול.
- **הסכמה חופשית צריך לברר כל פעם מחדש**. אם יש הסכמה למשהו מסוים זה לא אומר שיש הסכמה למשהו אחר. אם הייתה הסכמה פעם אחת זה לא אומר שחייבת להיות הסכמה שוב. אם הייתה הסכמה עם מישהו אחד זה לא אומר שתהיה הסכמה גם עם מישהו אחר. למשל: זוג שנשוי הרבה שנים – אפילו שהם קיימו כבר יחסי מין עדיין בכל פעם צריך לברר הסכמה.
- חשוב להבין **למה מתייחסת ההסכמה** למשל: האם מישהי שהסכימה לעלות אלי הביתה בהכרח מסכימה גם לקיים יחסי מין? אסור להניח הנחות כאלו!

לשים לב להבדל בחוק בין קיום מגע מיני "בניגוד לרצון" (מה שהיה פעם) לבין "ללא הסכמתה החופשית" (מה שיש היום) – **(לפי החוק היום צריך לחפש הסכמה חופשית** ולא להוכיח שאכן הייתה התנגדות. הרציונל הוא שקשה מאוד להביע התנגדות, וברוב מקרי התקיפה המינית הנפגעת/קופא/ת או מפחד/ת מכדי להתנגד באופן אקטיבי ואסרטיבי (למשל באמצעות צעקות בעיטות דחיפות וכד'). ברוב מקרי האונס כלל לא מופעל כוח פיזי.

בד"כ יותר קשה לסרב או להציב גבול מאשר להראות הסכמה, **לכן צריך לוודא שאין סירוב ושיש הסכמה**.

מה משפיע על מידת ההסכמה החופשית? (מה מפריע להסכמה להיות חופשית)

- **לחץ חברתי** - יכולים להיות מצבים שבהם מופעל לחץ "להסכים", למרות שאין רצון או מוכנות או שלא מרגישים מספיק בטוחים.
- **איום או סחיטה** (למשל: אם לא תשכבי איתי אפיץ את התמונה שלך)
- **אלימות פיזית**
- **סמים ואלכוהול** (כלל אצבע – אם היא/הוא מעולף/ת, שותק/ת/ לא משתפ/ת פעולה, תלוי/ה באדם אחר כדי ללכת או להגיע הביתה, מסוחרר/ת עד שמקיא/ה או לא מביע/ה הסכמה בצורה מפורשת – אסור להמשיך!!)
- **יחסי מרות או יחסי כוחות חברתיים וניצול שלהם** - מקובל -דחוי, מעסיק-עובד, קבוצה-יחיד, עשיר-עני, מחזר-מחזר ועוד...
- **לקות נפשית או שכלית**
- **פער גילאים** (ההגדרות בהמשך)
- **לא נוח זה קו אדום!** ברגע שלא בטוחים או שמשוהו מרגיש לא נוח, זה הזמן לעצור, למתוח גבול או לברר הסכמה. מותר ורצוי להתרחק מסיטואציה שמרגישה לא נוח.

איך נברר הסכמה חופשית?

הסימנים הבאים נכונים לכל סוג של מגע מיני, לא רק ליחסי מין מלאים:

1. **שואלים** - מותר וחשוב לדבר ולשאול. זאת הדרך הכי בטוחה לדעת. לא רק לפני האקט המיני. אלא לשמור על שיח בריא ופתוח עם בירור צרכים, גם בזמן האקט אפשר לשאול: "זה נעים?", "להמשיך?", "אפשר

ההמלצה לדבר בד"כ מעוררת מבוכה. נקודות להתייחסות:

- אם אני לא מרגישה/ה נוח לדבר עם הפרטנר, האם נכון לקיים מגע מיני?

- מה עדיף – לא לדבר עקב המבוכה או האפשרות לפגוע/להיפגע?

2. **הדדיות במגע** – ליטוף ונישוק חזרה, להבדיל מקיפאון. **קיפאון הוא תמרוז אזהרה – עוצרים!**

3. **עקרון 10-90** – אני עושה **עד** 90% מהמרחק, הצד השני צריכה לעשות את ה-10% הנותרים. אם הוא/היא לא עושים זאת, **לא ממשיכים. כמובן שהשאיפה היא לכיוון ה-50-50.**

איך נזהה הסכמה חופשית?

- **אמירות מילוליות שמעידות על הסכמה:** כשמישהי/ו אומרת "כן", "תמשיכי/י", "נעים". **חשוב מאוד לדעת ולזכור: שתיקה אינה הסכמה, חוסר תגובה אינו הסכמה!**

שפת גוף:

חיוך – לעשות הבחנה בין חיוך של הסכמה לחיוך של מבוכה. אם לא מצליחים להחליט על סמך החיוך מחפשים סימני הסכמה נוספים.

מבט / קשר עין – אם יש מבט ישיר בעיניים ולא מוסט הצידה .

הכלל הכי חשוב: אם יש ספק אין ספק. אם משהו לא בטוח עוצרים ומבררים. אם אין הסכמה מפורשת – לא ממשיכים. וכמובן, אם שומעים "לא", גם אם הוא הכי קטן, מחויך, עדין – מפסיקים. אם הצד השני ירצה הוא יצטרך ליזום או לחדש את המשך המגע המיני.

גילאי הסכמה בחוק:

עד גיל 14 – החוק לא מכיר בהסכמה חופשית. קיום יחסי מין, גם אם הייתה הסכמה, נחשב **אונס.**

גילאי 14-16 – קיום יחסי מין (בהנחה שהייתה הסכמה) יחשב **בעילה אסורה בהסכמה** (שהיא עבירה פלילית), **אלא** אם הפער בין בני הזוג הוא עד 3 שנים (נובע מהשפעת יחסי הכוחות ופערים בציפיות בגילאים הללו).

גילאי 16-18 – ניתן לתת הסכמה חופשית כל עוד אין יחסי מרות, תלות, טיפול או הבטחת שווא לנישואין.